

Sygn. akt VU 2018/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Przybyłko

Protokolant: Ewelina Cyrkot

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013 roku w Legnicy

sprawy z wniosku E. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania E. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 27 listopada 2012 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 27 listopada 2012 roku, znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy E. C. prawo do emerytury od dnia 21 listopada 2012 roku,

II. stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy prawa do świadczenia.

Sygn. akt VU 2018/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 listopada 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy E. C. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zgodnie z art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1.01.1999r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn oraz okres składkowy w ilości co najmniej 25 lat. Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia „Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w

szczególnych warunkach. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Zgodnie z tym wzorem zakład pracy ma obowiązek w wydanym pracownikowi dla celów emerytalnych świadectwie pracy określić rodzaj pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji w/w rozporządzenia, podać stanowisko pracy w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego lub uchwały właściwego ministra oraz wskazać okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnia wymienionych warunków, ponieważ nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zakład podał, że nie uznał wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w:

- Zakładach (...) od 1 stycznia 1975r. do 30 czerwca 1980r. ponieważ w złożonym świadectwie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie określono zajmowanego stanowiska pracy według działu, pozycji i punktu zarządzenia resortowego, lub uchwały właściwego ministra.

Od wskazanej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca E. C., domagając się zmiany decyzji i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu podniósł, że w Zakładach (...) był zatrudniony i pracował: od 10 stycznia 1972r. do 29 czerwca 1991r. jako robotnik za i wyładowczy i transportowy w odlewni a nadto jako suwnicowy, a od 1 lipca 1991r. do 31 maja 1997r. jako suwnicowy i operator urządzeń transportowych. W tym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych, co mogą potwierdzić świadkowie.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony E. C. urodził się (...) W dniu 21 listopada 2012 r. wnioskodawca złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 27 lat, 3 miesiące i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa, obecnie pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

d : dokumenty w aktach ubezpieczeniowych wnioskodawcy.

Wnioskodawca, w okresie od 10 stycznia 1972r. do 31 maja 1997r. pracował w Zakładach (...). Wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach:

- od 10 stycznia 1972r. robotnik grupy za i wyładowczej,
- od 16 lutego 1972r. do 12 stycznia 1973r. odbywał zasadniczą służbę wojskową,
- od 13 stycznia 1973r. robotnik grupy za i wyładowczej,
- od 7 kwietnia 1973r. kierowca wózka widłowego (...),
- od 1 stycznia 1975r. transportowy w odlewni,
- od 1 maja 1980r. transportowy w odlewni, kierowca widlaka ,
- od 1 sierpnia 1981r. suwnicowy, kierowca wózka spalinowego,
- od 1 sierpnia 1986r. suwnicowy, kierowca pojazdu transportu wewnętrznego,

- od 1 lutego 1995r. – do 31 maja 1997r. operator urządzeń transportowych.

W okresie od 1 czerwca 1997r. do 27 stycznia 1999r. wnioskodawca nadal był zatrudniony w Zakładach (...), pracował jako operator urządzeń transportowych na odlewni i dziale transportu.

W dniu 29 sierpnia 1978r. wnioskodawca nabył uprawnienia do samodzielnej obsługi żurawia (...), w dniu 27 listopada 1979r. uprawnienia do obsługi suwnic, w dniu 18 lipca 1988r. ukończył kurs w zakresie wózka akumulatorowego prowadzony przez Zakłady (...).

Zakłady (...) była to odlewnia żeliwa szarego. Wnioskodawca jeździł włakiem, woził żeliwo z oddziału (...) na (...), przewoził i obstawiał rdzeniami maszyny (...) potrzebne do odlewania rur. Pracując na suwnicy rozładowywał ładunki wsadowe do żeliwiaków. Do pracy suwnicowego posiadał wymagane uprawnienia.

W okresie pracy na stanowisku kierowcy pojazdu transportu wewnątrzzakładowego wnioskodawca był operatorem wózka widłowego – na co posiadał uprawnienia i transportował materiały głównie żeliwo z magazynu i na oddziały zakładu. Pracę tą wykonywał stale, w pełnym wymiarze czasu pracy.

d: - dokumenty zgromadzone w aktach ubezpieczeniowych ZUS:

- dokumenty zgromadzone w aktach osobowych wnioskodawcy,

- zeznania świadków: A. J. k. 28v,

W. S. k. 29.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy E. C. jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura o której mowa przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych muszą zostać przez ubezpieczonego spełnione łącznie. W związku z tym, brak choćby jednej z nich uniemożliwia przyznanie wnioskodawcy żadanego przez niego świadczenia.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat, dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 27 lat, 3 miesiące i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa, obecnie pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Sporną kwestią w niniejszej sprawie było wykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w:

- Zakładach (...) od 1 stycznia 1975r. do 30 czerwca 1980r. ponieważ w złożonym świadectwie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie określono zajmowanego stanowiska pracy według działu, pozycji i punktu zarządzenia resortowego, lub uchwały właściwego ministra.

Wnioskodawca domagał się natomiast uznania za pracę w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Zakładach (...) od 10 stycznia 1972r. do 29 czerwca 1991r. kiedy to pracował jako robotnik za i wyładowczy i transportowy w odlewni, a nadto jako suwnicowy i od 1 lipca 1991r. do 31 maja 1997r. - jako suwnicowy i operator urządzeń transportowych. Wnioskodawca na cały ten okres nie przedłożył świadectw pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Przedłożył jedynie takie świadectwo za okres od 1 stycznia 1975r. do 30 czerwca 1980r.

Należało zatem ocenić, czy wnioskodawca udowodnił posiadanie 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach, przy czym w myśl § 2 cytowanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W myśl § 2 Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zakład pracy winien wydać pracownikowi zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, opierając się wyłącznie na posiadanej dokumentacji. Dokument taki jest podstawowym dowodem wykonywania tego rodzaju pracy dla organu rentowego rozpoznającego wniosek o emeryturę. Natomiast nie ulega wątpliwości – w świetle stanowiska reprezentowanego orzecznictwie Sądu Najwyższego – że w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84, niepubl.). Stanowisko to pozostaje w zgodzie z przepisem § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń, który stanowi, że „ okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków”. Z tej przyczyny, w sytuacji gdy organ rentowy kwestionował złożone świadectwo pracy, a na pozostały okres wnioskodawca nie posiadał wymaganego dokumentu, w rozpoznawanej sprawie Sąd uznał za dopuszczalne dowodzenie przez wnioskodawcę faktu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wszelkimi dostępnymi w procesie cywilnym środkami dowodowymi, w szczególności przy pomocy dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych wnioskodawcy, zeznań świadków.

W ocenie Sądu powyższa okoliczność dotycząca spornych okresów zatrudnienia została należycie wykazana w oparciu o dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy, a także zeznaniami świadków z którymi pracował.

Z zeznań świadków i dokumentów z akt osobowych jednoznacznie wynika, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) na stanowiskach: robotnik za i wyładowczy i transportowy w odlewni, suwnicowy i operator urządzeń transportowych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Stanowiska, na których

był zatrudniony wnioskodawca są wymienione w załączniku do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w Dziale III, poz. 67, pkt 6 i 22, poz. 86, pkt 17. Praca wykonywana przez wnioskodawcę na tych stanowiskach wymieniona jest w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w wykazie A dział III poz. 22 i 67, i są to stanowiska na których prace zaliczone są do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy stale i w pełnym jej wymiarze na stanowiskach robotnika transportowego, za i wyładowczego, kierowcy – operatora pojazdu transportu wewnętrznego, suwnicowego.

Zeznali, iż wnioskodawca jeździł widlakiem, woził żeliwo z oddziału (...)na (...), przewoził i obstawiał rdzeniami maszyny (...)potrzebne do odlewania rur. Pracując na suwnicy rozładowywał ładunki wsadowe do żeliwiaków.

W okresie pracy na stanowisku kierowcy pojazdu transportu wewnątrzzakładowego wnioskodawca był operatorem wózka i transportował materiały głównie żeliwo z magazynu i na oddziały zakładu. Pracę tą wykonywał stale, w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca posiadał uprawnienia do obsługi suwnic i kierowania pojazdami transportu wewnątrzzakładowymi z magazynu oraz na oddziały zakładu.

Zeznania świadków- w ocenie Sądu są spójne, logiczne, korespondują z dokumentacją zawartą w jego aktach emerytalnych oraz aktach osobowych.

W aktach osobowych wnioskodawcy znajdują się oryginały angaży w których pracodawca wymienia kolejno zajmowane przez wnioskodawcę stanowiska pracy. Wprawdzie wnioskodawca nie otrzymał świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach za cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) nie ulega jednak wątpliwości, że wnioskodawca i w okresie wymienionym w świadectwie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie uwzględnionym przez organ rentowy tj. od 1 stycznia 1975r. do 30 czerwca 1980r., a nadto w okresie od 1 lipca 1980r. do 31 maja 1997r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie wykonywał prace w szczególnych warunkach.

Łącznie jest to ponad **22 lata** pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Brak świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, brak określenia lub błędne określenie w świadectwie stanowiska pracy ściśle według działu, pozycji i punktu zarządzenia resortowego nie mogą być przeszkodą w uwzględnieniu tego okresu jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, (zarządzenie resortowe nie stanowi podstawy prawnej w sprawie), a prace wykonywane przez wnioskodawcę są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach, wymienionymi w Wykazie A załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43).

W związku z dokonanyymi powyżej ustaleniami uznać należy, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

W punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy prawa do świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego –

organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności .

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Wnioskodawca bowiem przedłożył świadectwo pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w spornym okresie z wyszczególnieniem różnych stanowisk pracy, za pozostały okres nie złożył stosownego dokumentu i dopiero w wyniku przesłuchania świadków i analizy dokumentacji zawartej w aktach osobowych wnioskodawcy dotyczących jego zatrudnienia możliwe było dokonanie oceny charakteru prac wykonywanych przez skarżącego w spornych okresach i zakwalifikowanie tych prac według obowiązującego wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Reasumując, Sąd uznał, iż - wydając zaskarżoną decyzję - organ rentowy nie popełnił błędu, za który ponosi odpowiedzialność. Tym samym, ZUS nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy prawa do świadczenia.